

OTA PUHEEKSI!

Ohjauksen tarpeen kehä auttaa sinua selvittämään opiskelijan tilannetta kokonaisvaltaisesti ja suuntaamaan ohjausta tarkoituksenmukaisesti. On hyvä, että **huomioit ohjaustilanteissa aina kaikki osa-alueet mutta voit painottaa osioita tilanteen mukaan.**

Seuraavaksi esitellään esimerkkikysymyksiä jokaiseen osioon liittyen:

- Toimijuus (s. 2)
- Hyvinvointi ja toimintakyky (s. 3)
- Opiskelukyky ja -taidot (s. 4)
- Urasuunnittelutaidot (s. 5)
- Työllistymistaidot (s. 6)

Valitse niistä tilanteeseen sopivia kysymyksiä ja sopiva määrä. Muotoile kysymyksiä vapaasti itsellesi sopivaan puhemuotoon. Hyvä yleisohje on, että aloita helpoilla lämmittelykysymyksillä. Hankalien asioiden puheeksi ottamisessa on tärkeää ottaa puheeksi myös sujuvia ja opiskelijalle vahvoja osa-alueita esimerkiksi ohjaustilanteen alkuun ja loppuun. Hyödynnä ohjauksen kehää myös opiskelijan vahvojen alueiden huomaamisessa ja esillä pitämisessä ohjaustilanteissa.

Toimijuus

Tässä osiossa on tarkoituksena selvittää opiskelijan valmiuksia siinä, miten hän pystyy mukauttamaan omia suunnitelmiaan ja käyttäytymistään suhteessa ympäristöön ja opiskeluun. Kysymyksillä selvitetään ajan- ja elämänhallintaa ja muutoksensietokykyä.

Esimerkkikysymyksiä:

- Mitä mieltä olet opiskelusta ja opinnoista?
- Mitkä asiat opiskelussa ovat sinulle helppoja? Miksi?
- Mitkä asiat ovat opiskelussa sinulle haastavia? Miksi?
- Miten opinnot vaikuttavat ajankäyttöösi?
- Onko sinulla mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa opiskeluun? Millä keinoin aikasi riittäisi paremmin?
- Mitkä seikat opintojen toteuttamista haittaavat eniten? Onko tarvetta tehdä jotain?
- Koetko opinnoissasi stressiä? Minkälaisia stressinhallintakeinoja sinulla on käytössä?
- Millaisista asioista opiskelussa innostut? Miksi? Miten innostuminen näkyy sinussa?
- Millaisia tavoitteita olet asettanut itsellesi tulevaisuudessa?
- Missä näet itsesi opiskelun jälkeen?
- Jos ensisijainen suunnitelmasi ei toteudu, millaisia muita suunnitelmia sinulla on?

Koonti:

Mitkä asiat opiskelijalle ovat vahvoja ja kunnossa?

Minkälaisissa asioissa on haasteita?

Hyvinvointi ja toimintakyky

Tässä osiossa on tarkoituksena selvittää, onko opiskelijalla tukiverkostoja ja onko olemassa jokin asia, joka vaikuttaa opintojen sujumiseen ja opinnoissa menestymiseen.

Esimerkkikysymyksiä:

- Miten asetat itsellesi tavoitteita?
- Miten opintosi ovat edenneet?
- Mitä sinulle kuuluu? Miten voit tällä hetkellä?
- Mitä suunnitelmia olet tehnyt tälle lukukaudelle tai opinnoille yleensä tulevaisuudessa?
- Millä perusteilla teet suunnitelmia?
- Onko sinulla tarvetta tehdä suunnitelmiisi muutoksia? Miksi?
- Missä opiskeluasioissa olet onnistunut? Miksi?
- Mitä ajattelet erilaisissa ryhmissä työskentelystä? Mitä hyvää ja mitä haastetta niissä on?

Koonti:

Mitkä asiat opiskelijalle ovat vahvoja ja kunnossa?

Minkälaisissa asioissa on haasteita?

Opiskelukyvvyt ja –taidot

Tässä osiossa on tarkoituksena selvittää opiskelijan opiskelutaitoja, oppimisvalmiuksia ja oppimiseen liittyviä tuen tarpeita.

- Pidätkö opiskelusta?
- Millaisia ovat sinulle parhaat tavat opiskella?
- Edistytkö opinnoissasi, sillä tavalla, kuin haluat? Oletko tyytyväinen?
- Millaista tukea saat? (koulussa, lähipiirissä)
- Tunnetko opintojesi osaamistavoitteet? Miten ne vaikuttavat päätöksiisi opinnoissa?
- Miten hyödynnät tietotekniikkaa opiskelussa? Onko sinulla tietokone käytössäsi?
- Tiedätkö mistä löydät tietoa opiskeluun? Mitä tietolähteitä käytät?
- Jaksatko keskittyä opiskeluun mielestäsi riittävästi? Milloin/missä keskityt parhaiten? Mikä auttaa sinua keskittymään?

Koonti:

Mitkä asiat opiskelijalle ovat vahvoja ja kunnossa?

Minkälaisissa asioissa on haasteita?

Urasuunnittelu

Tässä osiossa on tarkoituksena selvittää opiskelijan kykyä suunnitella opintojaan ja tulevaisuuttaan suhteessa työhön ja työelämään ja tarvittavaan osaamiseen.

- Tuntuuko, että olet valinnut oikean koulutuksen/alan?
- Minkälaisia töitä haluaisit tehdä sitten kun valmistut?
- Millaisessa työpaikassa haluaisit työskennellä?
- Missä asioissa sinun pitäisi vielä kehittyä? Miksi tämä on tärkeää? Mitä aiot asialle tehdä?
- Missä asioissa sinun mielestäsi pitäisi vielä hankkia osaamista/kehittyä? Miksi tämä on tärkeää? Mitä voit asialle tehdä?
- Seuraatko jo nyt omaan alaasi liittyviä tapahtumia ja uutisointia?
- Seuraatko oman alueen tapahtumia vai laajemmin kotimaan tilannetta?
- Kiinnostaako ulkomailla olevat työmahdollisuudet?
- Mistä olet saanut tietoa sinua kiinnostavista töistä ja työpaikoista? Jos sinulla on tietoa vähän, niin tiedätkö mistä ja miten saat lisätietoa?
- Mitkä ovat sinun vahvuutesi tulevan ammattisi työntekijänä? Millaisissa asioissa/tilanteissa vahvuutesi tulevat esille?
- Minne olet suunnitellut hakea työharjoitteluun (työpaikalla oppimaan) tai kesätöihin? Miksi sinne? Miten olet hakenut paikkaa ja miten aiot saada sen?
- Tiedätkö, minkälaisia jatkumahdollisuuksia sinulla on nykyisten opintojesi jälkeen?
- Oletko suunnitellut opiskella lisää tämän koulutuksen jälkeen?
- Millaiset itsearviointitaidot sinulla on? Millaisissa tilanteissa itsearviointitaitoja mielestäsi tarvitaan? Miksi?

Koonti:

Mitkä asiat opiskelijalle ovat vahvoja ja kunnossa?

Minkälaisissa asioissa on haasteita?

Työllistymistaidot

Tässä osiossa on tarkoituksena selvittää opiskelijan asenteita ja arvoja suhteessa työelämään ja omaan työllistymiseen. Kysymyksillä selvitetään opiskelijan luottamusta omaan tulevaisuuteen ja selviytymiseen erilaisissa tilanteissa sekä opiskelijan käsitystä omista vahvuuksista ja kehittymistarpeista työelämän näkökulmasta.

- Minkälaisia töitä olet tähän mennessä tehnyt?
- Onko sinulla jo kokemusta koulutusalsi työtehtävistä?
- Mistä tekemistäsi työtehtävistä ja harrastuksista arvioit olevan sinulle hyötyä työelämässä?
- Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä, kun suunnittelet elämää opintojen jälkeen ja haet työ- tai opiskelupaikkaa? Miten asioiden tärkeys näkyy suunnitelmissasi?
- tulevaisuuden kannalta? Miksi ajattelet näin?
- Minkälainen työntekijä olet? Millaista palautetta olet työpaikoilta, asiakkailta, opettajalta?
- Mikä on sinun vahvuutesi?
- Minkälainen oman alasi työllisyystilanne on nyt tai miltä se näyttää valmistumisesi aikoihin? Miksi ajattelet näin?
- Mihin alan töihin uskot työllistyväsi, kun valmistut? Miten edistät asiaa opintojen aikana?
- Mitä olet valmis tekemään saadaksesi toivomasi työpaikan? Mitä olet asian hyväksi tähän mennessä tehnyt?
- Oletko hakenut töitä? Minkälainen kokemus se oli?
- Jos koit tilanteen hankalaksi, mikä teki siitä vaikean?
- Pidätkö ryhmissä työskentelystä? Miksi koet asian niin?
- Millaisissa ryhmissä mieluiten työskentelet?
- Minkälaisen roolin tyypillisesti otat ryhmässä/tiimissä? Miksi helposti valitset tällaisen roolin?
- Millaisia verkostoja olet luonut opintojen aikana oppilaitoksessa ja sen ulkopuolella? Miten aiot toimia verkostojen suhteen jatkossa?

Koonti:

Mitkä asiat opiskelijalle ovat vahvoja ja kunnossa?

Minkälaisissa asioissa on haasteita?

Voit myös käyttää digitaalista mittaria: <https://retumittari.fi/language>.

Ohjaa opiskelijaa tekemään kysely ennen ohjaustilannetta tai ohjauksen aikana. Tutustu mittariin ennalta! Suosittelemme selkokielistä versiota.